

Bakgrunn for vedtak

Grunnvannsuttak til Digerneset hytte- og friluftssenter

Aurskog-Høland kommune i Akershus fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Asplan Viak AS
Referanse	201506661-5
Dato	17.02.2016
Notatnummer	KI-notat 5/2016
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Eline Nordseth Berg

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	4
NVEs vurdering	5
NVEs konklusjon	7
Forholdet til annet lovverk	8
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	9

Sammendrag

Asplan Viak AS søker på vegne av Iwona Johansen om å få ta ut grunnvann til Digerneset hytte- og friluftssenter. Vannet skal være drikkevannsforsyningen til senteret. Det er søkt om å få ta ut maksimalt 70 m³/døgn, som tilsvarer 0,8 l/s. Gjennomsnittlig uttak vil være 15 m³/døgn.

Brønnen som skal brukes ble boret i 2010 som privat vannforsyning. Gjennomsnittlig uttak har vært 1 m³/døgn til dette formålet.

Aurskog-Høland kommune har ingen merknader til tiltaket. Akershus fylkeskommune forutsetter at tiltaket ikke vil redusere mulighetene for at vannområdet Haldenvassdraget oppfyller kravene i vannforskriften, men har ellers ingen merknader.

Det er ikke registrert naturtyper eller truede arter som blir påvirket av tiltaket. Automatisk fredete kulturminner i området antas av NVE å ikke bli påvirket. Vannkvaliteten og vannstanden i innsjøen Mjermen antas å ikke bli påvirket, da uttaket av grunnvann er beskjedent.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8 til grunnvannsuttak til Digerneset hytte- og friluftssenter. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Asplan Viak AS, datert:

«Digerneset hytte- og friluftssenter skal utbygges i perioden 2015-2025. Senteret omfatter 54 privathytter, campingplass med 100 vogner, 1 bolig og ett servicebygg med kiosk og 6 utleieleiligheter.

På vegne av tiltakshaver Iwona Johansen søker Asplan Viak AS om konsesjon for uttak av grunnvann til drikkevannsforsyning til de nevnte enheter. Det søker som konsesjon til følgende uttak:

Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- Uttak av inntil 70 m³ grunnvann pr døgn til Digerneset hytte- og friluftssenter.

Daglig uttak vil ved fullt utbygd anlegg variere fra 2-70 m³/d, med et foreløpig stipulert gjennomsnitt på 15 m³/d og et årlig uttak på ca. 5500 m³/år. Vannuttaket er pr i dag på gjennomsnittlig 1 m³/døgn.»

Om søker

Tiltakshaver er Iwona Johansen, eier av Digerneset hytte- og friluftssenter.

Beskrivelse av området Grunnvannsbrønnen som skal brukes ligger ved Nordre Digerneset i Aurskog-Høland. Digerneset er en landtunge som ligger i innsjøen Mjermen.

Brønnen ble boret i 2010 og har siden da hatt et gjennomsnittlig uttak på 1 m³/døgn. Eiendommen til hytte- og friluftssenteret er regulert til det formålet. Ifølge NGU sitt berggrunnskart består berggrunnen av øyegneis og granitt. Vestre del av eiendommen har tynt og usammenhengende løsmassedekke over fjell, mens i østre deler er det en breelvavsetning, hvor det tidligere har vært drevet grustak. I sørlige deler av eiendommen ligger det torv og myr over marine sedimenter.

Arealbruksinteresser i området er hyttefelt, campingplass og friluftsområdet.

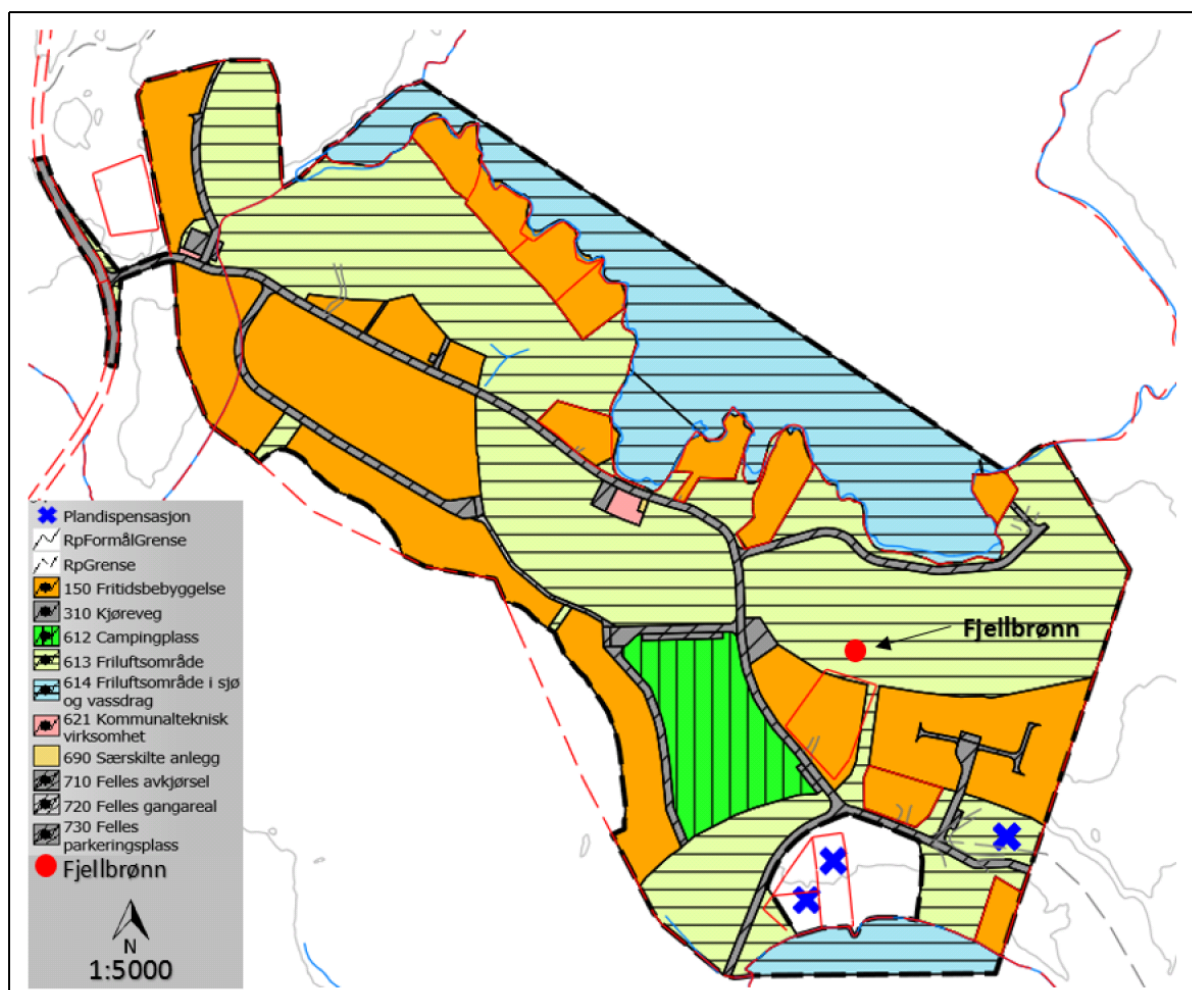
Beskrivelse av grunnvannsbrønn og –magasin Brønnen er borebrønn i fjell, med 125 meters dybde. Pumpe er montert på 60 meters dyp. Magasinstørrelse er ikke vurdert eller beregnet fra søkers side, og det er ikke satt ned peilebrønner i området. Brønnen får innstrømning fra landarealene ved Digerneset med omegn, samt fra Mjermen.

Vannprøver fra 2010-2015 viser variabel vannkvalitet. Peilerør satt ned i bunn av det overnevnte grustaket viser at grunnvann i løsmassene der har en strømningsretning vekk fra fjellbrønnen.

Arealbruk

Selve grunnvannsbrønnen ligger i et friluftsområde. Brønnområdet, en radius på 15 m fra brønnen, skal inngjerdes (sone 0). Det er kun tillatt med aktivitet i sone 0 som har med drift og vedlikehold av brønnen å gjøre. Det er ikke ennå utarbeidet sonegrenser for sone 1 og 2.

Se kart i figur 1.

Figur 1 – kart over området

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Digerneset har status som fritidsbebyggelse i kommunens arealplaner. Reguleringsplan er vist i figur 1.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. Den vært sendt lokale myndigheter på høring, og NVE mener saken er tilstrekkelig opplyst på denne måten.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Aurskog-Høland kommune har uttalt følgende i e-post av 11.12.15:

«Det foreligger en utredning som på en fyllestgjørende måte redegjør for det som etterspørres i NVEs brev datert 24.11.15. Vi har ingen merknader utover dette.»

Akershus fylkeskommune har uttalt følgende i brev av 27.11.15:

«...

Den regionale vannforvaltningsplanen fastsetter miljømål for alt vann, både elver, innsjøer, kystvann og grunnvann. Miljømålene er det viktigste i forvaltningsplanen, og skal sikre en helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannet. Digerneset ligger innenfor vannområdet Haldenvassdraget. Vannområdet har ambisjon om å innfri vannkvalitetsmålene innen 2021. Fylkesrådmannen forutsetter at tiltaket ikke reduserer muligheten for å oppfylle kravene i vannforskriften.

Fylkesrådmannen har ingen merknader knyttet til kulturminner eller friluftsliv.»

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Det er søkt om å ta ut grunnvann fra en grunnvannsforekomst i fjell. Det maksimale vannuttaket vil være 0,8 l/s fra én brønn. Innstrømningsområdet antas å være landarealene Digerneset med omegn og nordfra fra innsjøen Mjermen. Det er ikke foretatt prøvepumping med det uttaket det nå søkes om, men brønnen har vært i drift siden 2010 med et gjennomsnittlig uttak på 1 m³/døgn. Pumpetest har gitt en brønncapazität på minst 5 l/s, altså over 600 % mer enn det omsøkte maksimaluttaket. Pumpetest på makscapazität over noen timer ga kun fem meters senkningstrakt.

Søker oppgir at det kun er én annen borebrønn i området, så det forventes ingen påvirkning grunnvannsbrønnene imellom.

NVE mener at omsøkt grunnvannsuttak er så beskjedent at det ikke ville påvirke grunnvannsspeilet i særlig grad. Dette både fordi maksuttaket kun er en brøkdel av brønncapazität (som kun ga fem meters senkningstrakt), og fordi Digerneset ligger midt i en innsjø, som medfører høy infiltrasjonskapazität.

Naturmangfold

Naturtyper

Søk i naturbase (05.02.16) ga ikke treff på naturtyper.

Arter

Søk i artskart (05.02.16) ga treff på flere fiskearter (gjedde, lake, mort og ørret) i Mjermen, alle livskraftige bestander. Det er også registrert en bestand av edelkreps (EN) i innsjøen. Fordi grunnvannsuttaget ikke forventes å påvirke vannstanden i Mjermen, ser ikke NVE at de nevnte artene blir påvirket av tiltaket.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om grunnvannsuttaget til Digerneset hytte- og friluftssenter legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 05.02.16. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til grunnvannsuttaget finnes det edelkreps (EN) og flere livskraftige fiskearter. Disse vil etter NVEs vurdering ikke påvirkes av det omsøkte vannuttaket. Et eventuelt uttak av grunnvann på Digerneset vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE har også sett påvirkningen av grunnvannsutttaket i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt. Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Verneområder

Tiltaksområdet er en del av verneområdet Haldenvassdraget, som vil si at området er vernet mot utbygging. Fra NVEs nettsider om verneplan for vassdrag står det at Haldenvassdraget har særlig stor verdi knyttet til kulturhistorie langs vassdraget. Stort biologisk mangfold og friluftsliv er også trukket frem. Fordi grunnvannsutttaket er beskjedent og tiltaket ikke påvirker området på noen annen måte, mener NVE at det omsøkte tiltaket ikke strider mot vernegrunnlaget.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Det er ikke kommet inn høringsuttalelser som tar stilling til dette temaet. I naturbase (05.02.16) er det registrert et friluftsområde sør for Digerneset. Slik NVE ser det vil konsesjon til det forhøyede uttaket på Digerneset gi en positiv utvikling for friluftsliv og brukerinteresser ved etableringen av Digerneset hytte- og friluftssenter.

Angående landskapsendringer kan ikke NVE se at de vil bli vesentlige da brønnen allerede er etablert.

Kulturminner

Fylkeskommunen har ingen merknader med tanke på kulturminner. Kulturminnesøk (05.02.16) gir treff på fem automatisk fredete kulturminner på Digerneset. Ingen av disse ligger i umiddelbar nærhet til grunnvannsbrønnen, og slik NVE ser det vil de ikke bli påvirket. Likevel vil NVE oppfordre til forsiktighet hvis det viser seg at noen av kulturminnene kan bli berørt.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

Fylkeskommunen forutsetter at tiltaket ikke reduserer muligheten for å oppfylle kravene i vannforskriften. NVE kan ikke se at det beskjedne uttaket til Digerneset hytte- og friluftssenter vil ha innvirkning på dette.

Slik NVE ser det er grunnvannsutttaket så beskjedent at det ikke vil påvirke vannkvaliteten i grunnvannsforekomsten eller innsjøen.

Samfunnsmessige fordeler

Det omsøkte grunnvannsutttaket vil gi rent drikkevann for hytte- og campinggjester. Rent drikkevann er en allmenn interesse av høy prioritet. En indirekte fordel er at hytte- og friluftslivssenteret gir 4-5 arbeidsplasser i sommersesongen.

Oppsummering

Asplan Viak AS har, på vegne av Iwona Johansen, søkt om å få ta ut grunnvann på Digerneset i Aurskog-Høland kommune. Uttaket blir maksimalt 70 m³/d og gjennomsnittlig 15 m³/d. Vannet skal brukes som drikkevannskilde for Digerneset hytte- og friluftssenter som også er utbygger. Grunnvannsbrønnen som skal benyttes ble etablert allerede i 2010, og har siden da hatt et gjennomsnittlig uttak på 1 m³/d.

Det er ikke registrert naturtyper eller truede arter som blir påvirket av tiltaket. Automatisk fredete kulturminner i området antas av NVE å ikke bli påvirket. Vannkvaliteten og vannstanden i innsjøen Mjermen antas å ikke bli påvirket, da uttaket av grunnvann er beskjedent.

Etter at høringsfristen gikk ut kom det inn uttalelse fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus hvor de påpeker at det er en myr rett sørøst for grunnvannsbrønnen. NVE har vurdert at det omsøkte grunnvannsuttaget ikke vil ha negativ påvirkning på denne.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir tillatelse etter vannressursloven § 8 til grunnvannsuttak til Digerneset hytte- og friluftssenter. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av rent drikkevann ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Grunnvannsuttak

Tillatelse gjelder et uttak på maksimalt 70 m³/døgn.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Brønnen er etablert, derfor er det ikke krav om godkjenning av detaljerte planer før konsesjonen tas i bruk da det ikke er nye terrenginngrep forbundet med tiltaket. Denne posten vil gjelde ved eventuelle senere tiltak som må utføres i forbindelse med konsesjonen som medfører terrenginngrep.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Uttak	Maksimalt uttak 70 m ³ /døgn. Gjennomsnittlig uttak 15 m ³ /døgn.
Annet	Tiltaket skal gjennomføres som beskrevet i søknaden.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).